

Meksika Tarım Sektörüne Genel Bakış

Görsel.1: Meksika haritası¹

Görsel.2: Meksika Bayrağı²

Ülke Künyesi

Ülke Adı: Birleşik Meksika Devletleri

Kısa Adı: Meksika

Siyasi Sistem: Başkanlık sistemiyle yönetilen federal cumhuriyet

Başkan: Andres Manuel LOPEZ OBRADOR

Nüfus: 125,3 milyon (2018, OECD)

Yüzölçümü (km²): 1.964.375 km² (2018, OECD)

Başkent: Meksika Şehri

GSYİH (Milyon \$): 2.603.907 (2019, OECD)

KBGSYİH (\$): 20.703 ABD Doları (2019, OECD)

Büyüme Oranı: %-0.1 (2019, Dünya Bankası)

Para Birimi: Meksika Pesosu

Konuşulan Dil: İspanyolca ve çeşitli yerel diller

T.C. Ticaret Bakanlığı 2020-2021 dönemi hedef ülkeler listesinde yer alan Meksika; farklı iklimlere ev sahipliği yapan geniş yüzölçümü, ülkede tarihsel olarak tarıma verilen önem ve sektörün ekonomik büyüklüğü ile tarımsal ticaret açısından çok önemli bir pazardır ve büyüme potansiyeline sahiptir.

Türkiye-Meksika Genel Ticaret Rakamları

Taraf olduğu 13 serbest ticaret anlaşması vesilesiyle Meksika'nın 50 ülkeyle ticareti kolaylaşmaktadır. Ticaretinin %90'ından fazlasını serbest ticaret anlaşması (STA) imzaladığı ülkelerle yürüten Meksika; dünya nüfusunun %60'ına ve ticaretin %50'sine STA'lar ile ulaşmaktadır.

Meksika'nın imzaladığı STA'lar: ABD-Meksika-Kanada Anlaşması (T-MEC), Avrupa Birliği-Meksika Serbest Ticaret Anlaşması (TLCUEM), EFTA (İsviçre, Norveç, İzlanda, Lihtenştayn), Orta Amerika (Kosta Rika, Nikaragua, El Salvador, Guatemala, Honduras), Pasifik İttifakı (Şili, Peru, Kolombiya), CPTPP (Avustralya, Yeni Zelanda, Kanada, Japonya, Singapur, Vietnam), İsrail, Japonya, Uruguay ve Panama'dır. Ekvator ile STA müzakereleri ise devam etmektedir. Halihazırda ülkemiz ile Meksika arasında herhangi bir STA anlaşması bulunmamaktadır.

Meksika'yla ticarete iletişimin ve süreçlerin İspanyolca takip edilmesi çoğunlukla bir gerekliliktir. Makine ve malzeme temini ve bakımları (iki ülke arasındaki) mesafeden dolayı zorluk yaratabilmekte; kalifiye işçi temini ve verimlilik ise diğer bir önemli sorunu oluşturmaktadır. Ülkemiz ile Meksika arasındaki 8-9 saatlik zaman farkı ve mesafeden kaynaklı iletişim sorunları da kaçınılmazdır.

Tablo.1. Türkiye'nin Meksika'ya İhracatında Önemli Fasıllar (Değerler bin Dolar cinsindedir)

ÜRÜN	Türkiye'nin Meksika'ya İhracatı		Meksika'nın dünyadan ithalatı		Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
TOPLAM	600.402	601.626	464.276.595	467.293.167	167.923.862	171.098.411
Kara nakil vasıtaları (demiryolu veya tramvay taşıtları hariç) ve bunların aksam,	169.664	108.418	43.056.213	50.231.087	26.758.524	26.175.170
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler; bunların aksam ve parçaları	72.201	88.680	77.461.397	77.289.315	15.827.680	16.453.863
Tabii inciler veya kültür incileri, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, kıymetli metallerle kaplama metaller ve bunlardan mamul eşya; taklit mücevherci eşyası; metal paralar	54.284	58.307	1.044.711	1.568.837	7.172.319	7.327.231
Demir veya çelikten eşya	33.325	30.856	9.758.224	9.826.104	6.533.980	6.485.649
Demir ve çelik	38.329	30.355	11.641.145	10.753.276	11.546.435	9.939.444
Metal cevherleri, cüruf ve kül	9.208	25.706	1.312.879	1.916.923	1.325.481	1.219.862
Elektrikli makina ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları; ses kaydetmeye ve kaydedilen sesi tekrar vermeye mahsus cihazlar, televizyon görüntü ve seslerinin kaydedilmesine ve kaydedilen görüntü ve sesin tekrar verilmesine mahsus cihazlar ve bunların aksam, parça ve aksesuarları	14.793	22.672	94.898.887	94.777.897	8.722.854	8.729.310
Yenilen meyveler ve yenilen sert kabuklu meyveler; turunçgillerin veya kavun ve karpuzların kabukları	13.783	19.353	1.185.474	1.706.603	3.960.605	4.178.054
Aluminyum ve alüminyumdan eşya	12.167	17.659	7.031.407	6.853.586	2.995.017	3.107.725
Kağıt ve karton; kağıt hamurundan; kağıttan veya kartondan eşya	12.229	16.746	5.981.733	5.897.879	1.715.786	1.796.338

Kaynak: Trademap, TÜİK

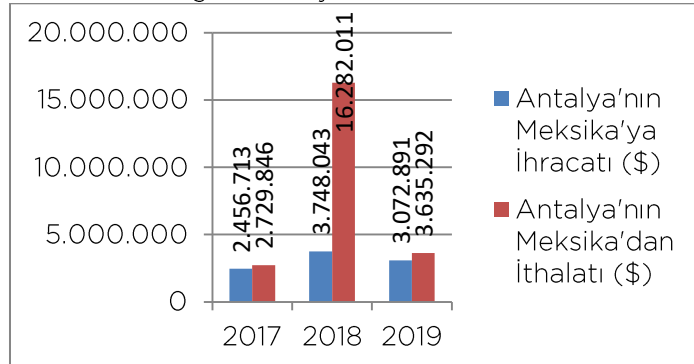
Tablo.2. Türkiye'nin Meksika'dan İthalatında Önemli Fasıllar (Değerler bin Dolar cinsindedir)

ÜRÜN	Turkey's imports from Mexico		Mexico's exports to world		Turkey's imports from world	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
TÜM ÜRÜNLER	634.225	677.949	450.920.374	472.272.871	223.046.879	200.658.596
Elektrikli makina ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları; ses kaydetmeye ve kaydedilen sesi tekrar vermeye mahsus cihazlar, televizyon görüntü ve seslerinin kaydedilmesine ve kaydedilen görüntü ve sesin tekrar verilmesine mahsus cihazlar ve bunların aksam, parça ve aksesuarları	115.252	117.110	81.923.266	80.952.880	16.569.507	14.993.011
Hububat	5	105.968	581.224	923.829	2.025.242	3.220.184
Optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar alet ve cihazları, tıbbi veya cerrahi alet ve cihazlar; saatçi eşyası; müzik aletleri; bunların aksam, parça ve aksesuarı	76.005	78.230	19.045.764	19.875.532	4.684.058	4.372.510
Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler; bunların aksam ve parçaları	61.941	68.693	75.386.126	80.702.519	25.769.824	21.525.138
Plastikler ve mamülleri	98.302	68.306	9.544.293	10.780.921	12.937.362	11.645.432
Debagatte veya boyacılıkta kullanılan hülasalar; tanenler ve türevleri; boyalar, pigmentler ve diğer boyayıcı maddeler; müstahzar boyalar ve vernikler; cam macunu ve diğer macunlar; mürekkepler	53.115	48.570	887.559	947.055	2.015.691	1.941.889
Pamuk	1.937	47.024	344.455	509.668	2.508.500	2.610.917
Kara nakil vasıtaları (demiryolu veya tramvay taşıtları hariç) ve bunların aksam, parça ve aksesuarları	72.256	30.986	115.509.368	121.270.995	13.895.044	9.638.794
Organik Kimyasallar	13.551	15.347	2.001.301	2.627.370	5.973.219	5.437.634
Demir veya çelikten eşya	6.726	11.892	6.740.598	7.122.305	2.825.004	2.385.489

Kaynak: Trademap, TÜİK

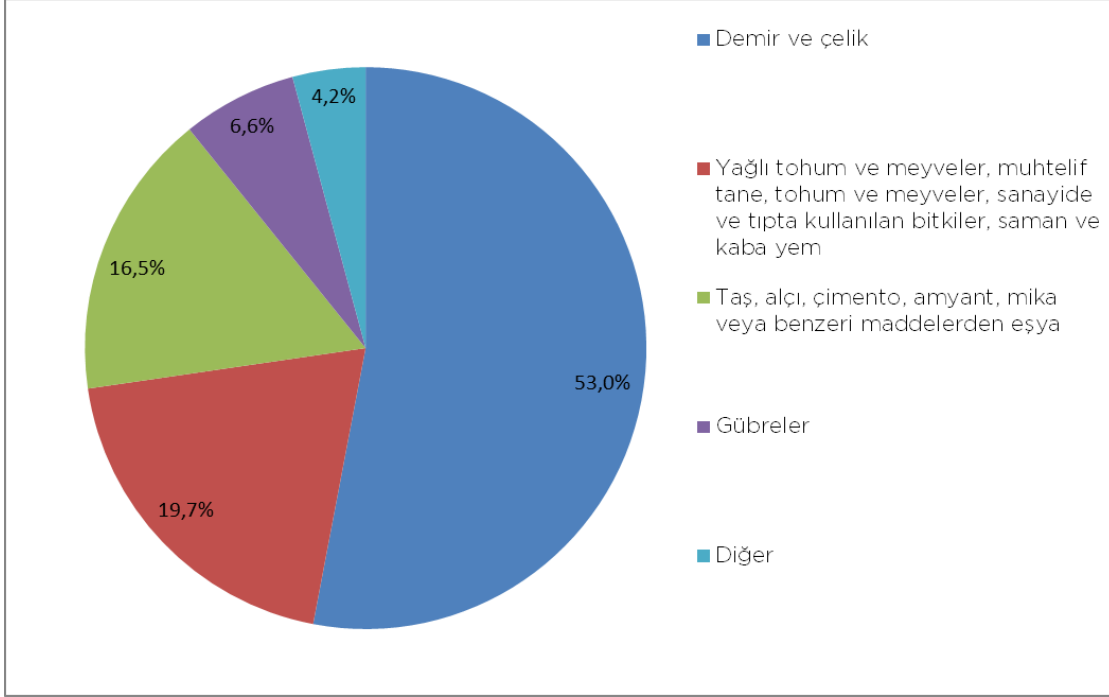
Antalya-Meksika Genel Ticaret Rakamları

Grafik.1. Yıllara göre Antalya-Meksika ihracat-ithalat rakamları (\$ cinsinden) (2017-2019 arası)

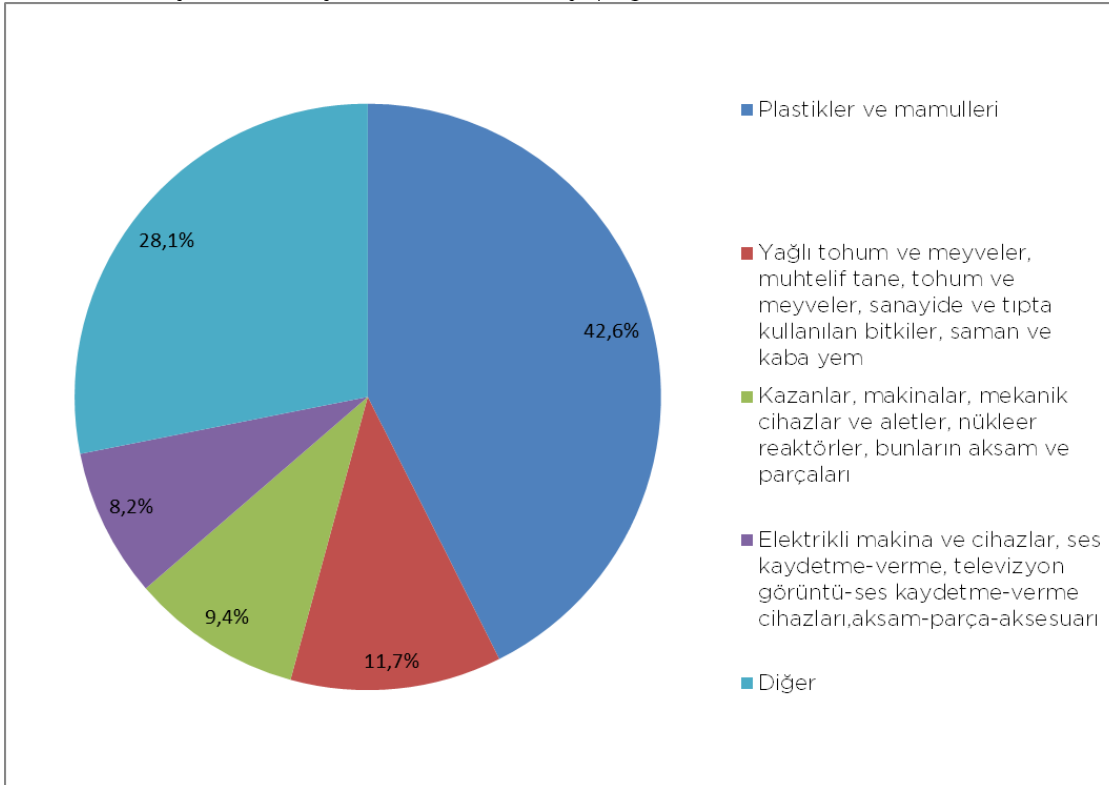
Kaynak: TÜİK

Grafik.2. 2019 yılında Antalya ilinden Meksika'ya yapılan ihracatta fasıl bazında ilk 4 kalem

Kaynak: TÜİK

Grafik.3. 2019 yılında Antalya ilinin Meksika'dan yaptığı ithalatta fasıl bazında ilk 4 kalem

Kaynak: TÜİK

Meksika Tarım Sektörü

Ülkede en yaygın görülen toprak türleri leptosol, regosol ve calcisol'dur. Öte yandan tarımsal amaçlı üretim yapılan toprakların büyük çoğunluğu luvisol, vertisol ve phaezom topraklardır.

Tarımsal üretimde önde gelen ürünler mısır, buğday başta olmak üzere tahıllar, fasülye, avokado, şeker kamışı ve domatestir. Meksika gerek taze sebze ihracatı gerekse dondurulmuş sebze ihracatında dünyanın önde gelen ülkelerindedir. İç pazarın talep artışı da tarım sektörünü olumlu yönde etkilemektedir. Domatesin açık tarla üretimi yıldan yıla azalmaktadır, öte yandan korumalı alanlarda (sera, gölgelik, makro-tüneller, vb.) üretimi hızlı bir artış eğilimi sergilemektedir. 2017-2030 Ulusal Tarım Planına göre 2030 yılında 7.56 milyon ton domates üretilmesi ve bunların 5.5 milyon tonunun ihraç edilmesi planlanmaktadır. Ülkede ayrıca önemli miktarda biber (yeşil biber), hıyar (%80 salatalık, geri kalan üretim turşuluk hıyar), orman meyveleri, limon, misket limonu (lime), greyluft, guava, mango, muz, portakal ve papaya üretimi ve ihracatı da yapılmaktadır.

Çiçekçilik sektörü genelinde yurtiçi pazara odaklı üretim yapılıyor olsa da bu alanda da uzun vadede potansiyel yüksek görülmektedir. Ayrıca yıllık 2 milyonluk orkide üretimiyle Brezilya'nın ardından Latin Amerika'nın en büyük üreticisi olan Meksika; güve orkide (phalaenopsis orchid) üretiminde dünya 7.cisidir.

Tarlaların büyük çoğunluğu 20 hektarın altındadır. Büyük tarlalar genellikle ABD sınırı boyunca uzanan eyaletlerde yer alıp, bu eyaletlerde ortalama tarla büyüklüğü 100 hektarın üzerindedir.

Görsel.3: Meksika idari haritası

Tarım alanında önde gelen eyaletler; taze sebze ihracatında ön sırada olan Sinaloa eyaleti, özellikle biber ihracatı ile dikkat çeken Guanajuato eyaleti, Sinaloa ile beraber hıyar ihracatı gelirinin yarısından fazlasını paylaşan Sonora eyaleti, Sinaloa ile beraber domates ihracatında önde gelen San Luis Potosi eyaleti ve başta çilek olmak üzere orman meyveleri ihracatında önde gelen Michoacán eyaletidir. Öte yandan Jalisco eyaletinde orman meyveleri sektörü hızla gelişmektedir. Ayrıca Baja eyaleti yaban mersini veriminde ülke ortalamasının çok üzerindedir. Querétaro eyaletinin hortikültür alanında önemi her yıl daha fazla artmaktadır. Domates ve biber gibi sebze üretiminde dikkat çeken eyaletin bir başka özelliği de ülkede hortikültür alanında faaliyet gösteren birçok büyük firmaya ev sahipliği yapmasıdır. Her ne kadar halihazırda sera alanı açısından gerilerde olsa da eyaletin sera potansiyeli yüksektir. Ülkedeki ilk sera kümesi Agropark bu eyalette kurulmuştur ve 11 firmadan oluşmaktadır. Morelos eyaleti süs bitkileri üretimi ile dikkat çekmektedir. Mexico eyaleti ise çiçek (gül, kasımpatı, gerbera, gladiola) üretimi ile ön plandadır.

Tablo.3. Meksika Sebze-Meyve Üretimi: Seçili Bazı Ürünlerin Üretiminde Önde Gelen Eyaletler (2016)

	Meksika'nın Üretimi (2016)				Ortalama verim	Ortalama değer (\$)	Hasat edilmeyen kısım
	Hasat edilen alan (hektar)	Ton	Değer (milyon\$)	Toplam (hektar)	Ton/hektar	\$/hektar	
Meyveler							
Avokado	180.536	1.889.354	1.533	205.25	10,5	8.492	12%
Michoacan	135.996	1.477.263	1.280	148.424	10,9	9.409	8%
Jalisco	13.236	143.505	98	19.538	10,8	7.366	32%
Mexico Eyaleti	8.412	109.209	76	8.877	13,0	9.023	5%
Tüm Orman Meyveleri	33.209	858.488	1.147	33.635	25,9	34.551	1%
Michoacán	21.553	603.201	820	21.803	28,0	38.038	1%
Jalisco	6.418	107.109	115	6.418	16,7	17.88	0%
Baja California	2.576	83.091	168	2.661	32,3	65.137	3%
Böğürtlen	12.963	248.512	469	13.082	19,2	36.181	1%
Michoacán	12.277	238.832	458	12.390	19,5	37.343	1%
Jalisco	441	7.141	5	441	16,2	10.381	0%
Colima	136	1.647	3	136	12,1	21.706	0%
Yaban mersini	2.946	29.067	84	3.207	9,9	28.421	8%
Michoacán	524	6.595	35	614	12,6	66.731	15%
Jalisco	1.501	13.354	23	1.501	8,9	15.461	0%
Baja California	140	1.893	13	220	13,5	89.329	36%
Ahududu / frambuaz	6.208	112.661	198	6.254	18,1	31.678	
Jalisco	4.448	85.96	86	4.448	19,3	19.441	0%
Baja California	562	9914.7	60	562	17,6	106.495	0%
Michoacán	1.176	16.644	52	1.222	14,1	43.897	4%
Çilekler	11.091	468.248	397	11.092	42,2	35.75	0%
Michoacán	7.576	341.13	275	7.576	45	36.273	0%
Baja California	1.823	70.661	93	1.823	38,8	50.798	0%
Guanajuato	1.064	37.593	14	1.064	35,3	13.18	0%
Sebzeler							
D. Biber (Bell pepper)	8.037	525.869	231	8.139	65,4	28.803	1%
Sinaloa	4.981	306.405	91	4.993	61,5	18.235	0%
Sonora	1.639	89.406	46	1.639	54,5	28.103	0%
Guanajuato	397	37.663	23	397	94,8	58.216	0%
Hıyar	18.603	886.27	244	18.891	47,6	13.110	2%
Sinaloa	4.802	361.887	107	4.802	75,4	22.305	0%
Sonora	1.352	140.721	37	1.361	104,1	27.344	1%
Michoacán	4.230	101.699	18	4.230	24,0	4.267	0%
Domates	51.299	3.349.154	1.209	51.861	65,3	23.572	1%
Sinaloa	13.832	924.153	244	14.221	66,8	17.634	3%
San Luis Potosí	2.676	306.621	104	2.731	114,6	39.002	2%
Michoacán	6.917	235.785	81	6.947	34,1	11.672	0%

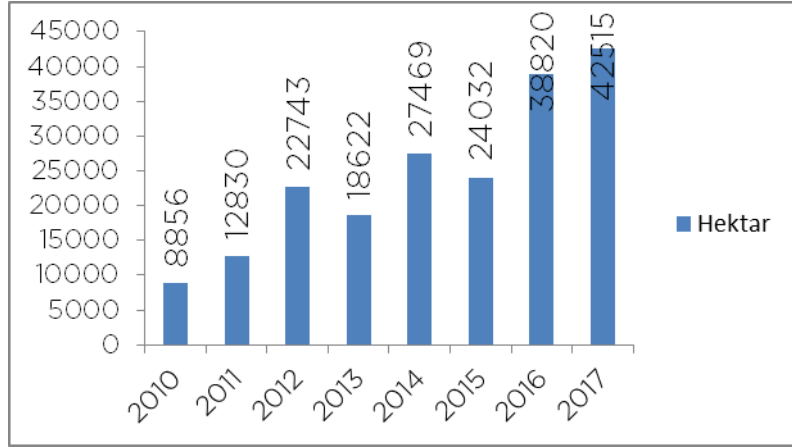
Gübre Sektörü:

2019 yılı itibariyle ülkede 22,5 milyon hektarlık ekili alanın %66,8'i gübrelenmektedir. Söz konusu gübrelenen alanların %43'ü 6 eyalette bulunmaktadır: Jalisco (%8,3), Sinaloa (%8,1), Veracruz (%7,2), Michoacán (%6,8), Chihuahua (%6,8) ve Guanajuato (%5,9). Gübre üretimi için devlet tesislerinin inşası, azotlu gübrelerde kullanılacak doğal gaz arzındaki bolluk, gübreye yönelik devlet kredi ve destek programlarının gelişmesi, ihracata yönelik üretimin yıldan yıla artması, iç talebin artmasının üretimi yukarı çekmesi gibi sebeplerden dolayı gübre tüketimi artmaktadır. İlerleyen dönem için pazarda ciddi gelişme potansiyeli görülmektedir. Mevcut durumda Meksika'nın gübre üretimi yetersizdir ve tarımsal üretimdeki artışı karşılamaktan uzaktır fakat halihazırda ülkemizin Meksika'ya ihracatı zayıf görünmektedir; 2019 yılı için 3105 GTİP no'lu ürün grubunda gerçekleşen ihracat değeri 204.000 USD olmuştur.

Örtüaltı Yetiştiriciliği

Seralar, gölgeleme fileleri, makro tüneller ve diğer korumalı altyapılar tüm Meksika çapında popülerleşmektedir. Halihazırda bu gibi alanların %20'si Sinaloa eyaletinde, kabaca %20'si Jalisco'da ve %17'si Michoacán eyaletindedir. Ülke genelinde 20.000 hektarın üzerinde sera alanı olup, bunların çoğunluğu plastiktir. Seracılık sektörünün daha da gelişmesi beklenmektedir.

Grafik.4: Yıllara göre örtüaltı hortikültür alanı (Meksika)

2017 rakamlarına göre ülkede sebze üretimi yapılan alanların 14.302 hektarlık kısmı gölgelik (shade house), 10.978 hektarlık kısmı sera, 394 hektarlık kısmı makro-tüneldir. Benzer şekilde meyve üretimi yapılan alanların 824 hektarlık kısmı gölgelik, 270 hektarlık kısmı sera, 13.314 hektarlık kısmı makro-tüneldir.

Her ne kadar ülkedeki seraların çoğunluğu pasif teknolojiye veya yarı-aktif teknolojiye seralar olsa da işçilik maliyetlerinin yükselmesi ve ihracat kapasitesindeki artış nedeniyle yüksek teknolojiye sera sektörü gelecek vaat etmektedir.

Tarım İlaçları

Meksika'da pestisit kullanımını azaltmak yönünde çabalar olsa da pazarda pestisitlere yönelik güçlü bir talep vardır. Pestisitlerin 3 farklı tescili yapılmalıdır (COFEPRI, SEMARNAT

ve SADER). Mevcut uygulamaya göre tescil süreci Meksikalı bir firma tarafından yürütülmelidir; gerekli adımlar bağlantıda yer almaktadır (<https://www.gob.mx/cofepris/acciones-y-programas/registro-sanitario-de-plaguicidas-nuevos>).

Narenciye üretiminde, özellikle de limon üretiminde karşılaşılan en büyük zorluklardan birisi yeşillenme hastalığıdır (İngilizce: “huanglongbing disease (HLB)”, “citrus greening disease” veya “yellow dragon disease”).

Mango üretiminde özellikle mango meyve sineği (“Ceratitis cosyra”, İngilizce: “fruit fly”, “marula fly”, “marula fruity fly”, “Natal fruit fly” veya “mango fruit fly”) ve beyaz kabuklubit (“Parlatoria crypta”, İngilizce: “white scale” veya “mango white scale”) kaynaklı sorunlar üreticileri zor duruma düşürmektedir.

Ülkede yaygın olarak görülen çeşitli bitki zararlılarının listesi -raporun altında yer alan-EK’teki gibidir.

Tarım Makineleri:

Sektörde %70 oranında insan gücü ile ve görece basit aletlerle hasat yapılmaktadır. Pazarda ABD’li ve Avrupalı üreticilerden kaynaklı güçlü bir rekabet vardır fakat özellikle fiyat avantajlı ürünler için ciddi şans görülmektedir. Çinli firmalar da son yıllarda piyasada etkin bir şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir. Meksika; tarımsal püskürtücüler, biçme makineleri, damlama ve mikro-sulama ekipmanları açısından büyümekte olan cazip bir pazardır. Halihazırda ekilebilir alanların yalnızca 0,6 milyon hektarında sulama teknolojileri kullanılmaktadır ve ilgili ürünlere olan talep de artmaktadır.

Tohum

İklim değişikliğinin büyük kuraklıklara yol açacağı belirtilen Meksika’da az su tüketimi olan ve bitki zararlılarına dayanıklı türlerin ıslahı çok büyük önem arz etmektedir.

Yaygın üretimi yapılan avokado türleri: Fuerte, Hass, Bacon, Reed, Criollor ve Zutano’dur.

Yaygın üretimi yapılan mango türleri: Ataulfo, Haden, Tommy, Kent ve Keitt’tir.

En çok üretimi yapılan limon türleri: *Citrus latifolia* (İngilizce: “Persian lemon” veya “seedless lemon”), *Citrus aurantifolia* (İngilizce: Mexican lemon”, “bitter lemon” veya “green lemon”), ve *Citrus lemon* (İngilizce: “Yellow lemon”, “Eureka lemon” veya “Italian lemon”)

Üretimi en popüler domates çeşitlerinden olan “Saladette tomatoes”, gölgeliklerde (shade houses) üretilmektedir. Sadece Sinaloa eyaletinde bile her yıl milyonlarca ton domates üretilmektedir.

Domates üretiminde yüksek verimlilik açısından önde gelen eyaletler Querétaro, Puebla, Nuevo León ve Coahuila’dır.

Tarım Fuarları:

Fuar Adı: infoAgro Exhibition Mexico 2020

Öngörülen fuar tarihleri: COVID-19 nedeniyle ileri bir tarihe ertelenmiştir

Düzenleneceği şehir/eyalet: Mazatlán/Sinaloa

Web Adresi: mexicoinfoagroexhibition.com

Fuar Adı: Expo AgroAlimentaria Guanajuato

Öngörülen fuar tarihleri: 10-13 Kasım 2020

Düzenleneceği şehir/eyalet: Irapuato/Guanajuato

Öngörülen ölçek: 14'ün üzerinde ülkeden 1300 katılımcı firma

Fuar Alanı: > 630.000 m² (75.000 m²'den fazlası yeni tarım teknolojilerine ayrılmıştır)

Web Adresi: <https://www.expoagrogo.com/en/>

Fuar Adı: Ornamental Plants & Flowers (OPF) Mexico

Öngörülen fuar tarihleri: Kasım 2020

Düzenleneceği şehir/eyalet: Mexico City

Web Adresi: opfexpo.com

Fuar Adı: Expo Agro Sinaloa

Öngörülen fuar tarihleri: 17-19 Şubat 2021

Düzenleneceği şehir/eyalet: Culiacán/Sinaloa

Web Adresi: <https://expoagro.org.mx>

Fuar Adı: AgroBaja

Öngörülen fuar tarihleri: Mart 2021

Düzenleneceği il: Baja California

Web Adresi: <https://www.agrobaja.com/AGGG-4/PAGINA-ENG/index.php>

Fuar Adı: GreenTech Americas: International Trade Exhibition for Horticulture Technology

Öngörülen fuar tarihleri: 16-18 Mart 2021 (Orijinal olarak 25-27 Ağustos 2020'de düzenlenmesi planlanan söz konusu fuarın tarihi COVID-19 nedeniyle değiştirilmiştir)

Düzenleneceği şehir: Santiago de Querétaro

Web Adresi: <https://www.greentech.nl/americas/>

Fuar Adı: Expo Agrícola Jalisco 2021

Öngörülen fuar tarihleri: 21-23 Nisan 2021

Düzenleneceği şehir/eyalet: Ciudad Guzmán/Jalisco

Web Adresi: expoagricola.org.mx

Fuar Adı: FIGAP MÉXICO 2021

Öngörülen fuar tarihleri: 5-7 Mayıs 2021

Düzenleneceği şehir/eyalet: Guadalajara/Jalisco

Web Adresi: <https://www.figap.com/#/>

T.C. Ticaret Bakanlığı Meksika Şehri Ticaret Müşaviri

İnci Selin BAL SALKIM

İletişim:

Tel: 00 52 55 52 54 10 27

Faks: 00 52 55 52 54 10 27

E-posta: meksika@ticaret.gov.tr

Adres

Embajada de Turquía Oficina de Consejero Commercial
Arquimedes 199 Oficina: 402, Col. Polanco, Del. Miguel Hidalgo,
C.P.:11560, Ciudad de MEXICO CDMX

T.C. Ticaret Bakanlığı "Müşavire Danışın" Uygulaması

"Müşavire Danışın" <<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr>> uygulaması T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından iş dünyasının Ticaret Müşavirleri ve Ticaret Ataşeleri ile iletişimini kolaylaştırmak ve etkinleştirmek amacıyla oluşturulmuştur. Uygulama kullanılarak, Ticaret Müşavir ve Ataşelerinden görev yaptıkları ülkelerle ilgili bilgi talep edilebilir, soru yöneltilebilir ve Müşavirlerimiz tarafından verilen cevaplar ve sağlanan bilgiler uygulama üzerinden takip edilebilir.

Gülnur Yıldırım
Proje Uzmanı
ATSO Dış İlişkiler Müdürlüğü

Kaynakça:

1. T.C. Harita Genel Müdürlüğü. 2020. [Çevrimiçi] <<https://www.harita.gov.tr/>> [Ağustos 2020'de erişilmiştir].
2. Gobierno de México. 2020. [online] Available at: <<https://www.gob.mx/>> [Accessed August 2020].
3. Secretariat of the European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO). EPPO Global Database. 2020. [online] Available at: <<https://gd.eppo.int/>> [Accessed August 2020].
4. Rabobank. 2020. [online] Available at: <<https://www.rabobank.com/>> [Accessed August 2020].
5. T.C. Ticaret Bakanlığı. 2020. [çevrimiçi] <<https://ticaret.gov.tr>> [Erişim: Ağustos 2020].
6. T.C. Dışişleri Bakanlığı. [çevrimiçi] <<http://www.mfa.gov.tr/>> [Erişim: Ağustos 2020].
7. Rvo.nl. 2020. [online] Available at: <<https://www.rvo.nl/>> [Accessed August 2020].
8. Migration Dialogue. 2018. [online] Available at: <<https://migration.ucdavis.edu/>> [Accessed August 2020].
9. International Trade Administration. 2020. [online] Available at: <<https://www.trade.gov/>> [Accessed August 2020].
10. Export Solutions | International Trade Administration. 2020. [online] Available at: <<https://www.export.gov/>> [Accessed August 2020].
11. Knoema. 2020. [online] Available at: <<https://knoema.com/>> [Accessed August 2020].
12. Secretaría de Medio Ambiente y Recursos Naturales | Gobierno | gob.mx. 2020. [online] Available at: <<https://www.gob.mx/semarnat>> [Accessed August 2020].
13. Statista - The Statistics Portal. 2020. [online] Available at: <<https://www.statista.com/>> [Accessed August 2020].
14. Geo-Mexico, the geography of Mexico. 2020. [online] Available at: <<https://geo-mexico.com/>> [Accessed August 2020].
15. Consulado de México en el Exterior. 2020. [online] Available at: <<https://consulmex.sre.gob.mx/>> [Accessed August 2020].
16. Mexico Business News. 2020. [online] Available at: <<https://mexicobusiness.news/>> [Accessed August 2020].

EK. Meksika'da yaygın olarak görülen bitki zararlıları

Bilimsel Adı (Latince)	Yaygın ad(lar)ı
Acanthoscelides obtectus	Türkçe: Fasülye tohum böceği İspanyolca: Brucho de los porotos, Gorgojo de las judías, Gorgojo del frijol İngilizce: Bean bruchid, Bean seed beetle, Bean weevil, Common bean weevil, Dried bean beetle
Aceria guerreronis	İspanyolca: Ácaro del cocotero İngilizce: Coconut mite
Acidovorax avenae	Podredumbre bacteriana del tallo del maíz İngilizce: Bacterial leaf blight of maize Bacterial leaf stripe Stalk rot of maize
Agrobacterium tumefaciens	İspanyolca: Agalla de la corona de los frutales, Agalla del cuello İngilizce: Bacterial gall, Bacterial gall, Crown gall, Hairy root of apple
Albonectria rigiduscula	İspanyolca: Agalla del cacao, Fusariosis del cacao İngilizce: Canker of cocoa, Cushion gall of cocoa, Dieback of cocoa
Aleurocanthus woglumi	İspanyolca: Mosca prieta, Mosca prieta de los cítricos İngilizce: Blue grey fly, Citrus blackfly, Citrus spring whitefly
Anastrepha ludens	İspanyolca: Gusano de la fruta, Gusano de la naranja, Mosca mexicana de la fruta İngilizce: Mexican fruit fly
Anastrepha serpentina	İspanyolca: Mosca de frutas, Mosca de las zapotáceas İngilizce: Dark fruit fly, Sapodilla fruit fly, Sapote fruit fly
Anthonomus eugenii	Türkçe: Biber goz kurdu İspanyolca: Picudo del Chile, Barrenillo del Chile İngilizce: pepper weevil
Anthonomus grandis grandis	Türkçe: Pamuk göz kurdu İspanyolca: Grillo de la capsula del algodón, Picudo del algodón, İngilizce: Boll weevil, Cotton boll weevil, Mexican cotton boll weevil, Thurberia weevil
Aphelenchoides ritzemabosi	İspanyolca: Afelencoides del crisantemo, Nematodo del crisantemo İngilizce: Chrysanthemum eelworm, Chrysanthemum foliar nematode, Chrysanthemum leaf nematode, Stem and bud eelworm
Arceuthobium vaginatum	İngilizce: Southwestern dwarf mistletoe
Asperisporium caricae	İspanyolca: Cercosporiosis de la papaya İngilizce: Black spot of papaya, Leaf blight of papaya, Leaf spot of papaya
Bemisia tabaci	Türkçe: Beyaz sinek İspanyolca: Mosquita blanca del tabaco İngilizce: Cassava whitefly, Cotton whitefly, Silver-leaf whitefly, Sweet-potato whitefly, Tobacco whitefly
Bursaphelenchus cocophilus	İngilizce: Red ring nematode
Claviceps gigantea	İspanyolca: Cornezuelo del maíz, Diente de caballo İngilizce: Ergot of maize, Horse's-tooth
Dendroctonus adjunctus	İngilizce: Round-headed pine beetle
Dendroctonus valens	İngilizce: Red turpentine beetle
Ditylenchus dipsaci	Türkçe: Soğan sak nematodu İspanyolca: Acebollado del centeno, Anguilulosis de la avena, Cebollino del centeno, Nematodo de la cebolla İngilizce: Bloat disease of onion, Brown ring disease of hyacinth, Bulb eelworm, Ring disease of bulbs, Stem and bulb eelworm, Stem and bulb nematode, Stem nematode
Elsinoë batatas	İspanyolca: Antracnosis de la patata dulce İngilizce: Scab of sweet potato, Spot anthracnose of sweet potato
Elsinoë perseae	İspanyolca: Rona del aguacate, Sarna del aguacate İngilizce: Scab of avocado
Epilachna varivestis	İspanyolca: Conchuela del frijol, Escarabajo mejicano del frijol, Maya del frijol, Petaquita perforadora İngilizce: Mexican bean beetle
Erinnyis ello	İspanyolca: Gusano de flota İngilizce: Cassava caterpillar, Cassava hornworm
Fusarium oxysporum f. sp. cubense	İspanyolca: Fusariosis del plátano, Mal de Panamá İngilizce: Panama disease of banana, Vascular wilt of banana
Glycaspis brimblecombei	İngilizce: Red gum lerp psyllid
Gnathotrichus sulcatus	İspanyolca: Barrenador, Broca İngilizce: Western hemlock wood stainer
Heilipus lauri	İspanyolca: Picudo barrenador del hueso del aguacate, Picudo del aguacate, Picudo grande del hueso del aguacate İngilizce: Avocado seed weevil, Avocado weevil

Helicoverpa zea	Türkçe: Yeşil kurt İspanyolca: Gusano bellotero del algodón, Gusano de la mazorca del maíz, Noctua del tomate, Isoca del maíz İngilizce: American bollworm, American cotton bollworm, Corn earworm, Cotton bollworm, New World bollworm, Tomato fruitworm
Heterobasidion annosum	İspanyolca: Podredumbre de los árboles resinosos İngilizce: Butt rot of conifers, Heart rot of conifers, Red rot of conifers, Root rot of hevea, Root rot of conifers
Ips calligraphus	İngilizce: Coarse writing engraver, Six-spined engraver beetle, Six-spined ips, Western six-spined engraver
Leptinotarsa decemlineata	Türkçe: Patates bocegi İspanyolca: Catarinita de la papa, Dorifora, Escarabajo de la patata, Escarabajo de las hojas de patata, Mayata de la papa, Tortuguilla İngilizce: Ten-lined potato beetle, Ten-striped spearman, Colorado beetle, Colorado potato beetle
Leptoglossus occidentalis	İspanyolca: Chinche de los piñones İngilizce: Leaf-footed conifer seed bug, Western conifer seed bug
Parthenium hysterophorus	İspanyolca: Altamisa falsa, Yerba de la oveja, Ajenjo cimarrón, Escoba amarga, Amargosa, Camalote, Hierba amargosa, Istafiate, Requesón, Botonera İngilizce: Bastard feverfew, Congress weed, Santa Maria feverfew, Whitetop weed, Parthenium weed, Ragweed parthenium
Raoiella indica	İngilizce: Red palm mite
Rotylenchulus reniformis	İngilizce: Reniform nematode
Spodoptera frugiperda	İspanyolca: Gusano cogollero del maíz İngilizce: Grass worm, Southern grass worm, Corn leaf worm, Fall armyworm, Cogollero del maíz, Grillo cogollero, Oruga negra, Isoca militar tardia
Tylenchulus semipenetrans	İspanyolca: Nematodo de los cítricos, Nematodo de la raíz de los agrios İngilizce: Citrus nematode, Citrus root nematode
Xanthomonas axonopodis pv. vesicatoria	İngilizce: Bacterial leaf spot of capsicum
Xanthomonas euvesicatoria pv. perforans	İngilizce: Bacterial spot of tomato
Xanthomonas phaseoli pv. phaseoli	İspanyolca: Fuego bacteriano de la judía, Grasa de las judías, Quema bacteriana de las judías, Tizón común del frijol İngilizce: Bacterial blight of bean, Bacterial leaf pustule of bean, Common blight of bean, Fuscous blight of bean
Xanthomonas vesicatoria	İspanyolca: Mancha bacteriana del tomate, Sarna bacteriana del tomate İngilizce: Bacterial leaf spot of tomato, Bacterial scab of tomato, Black spot of tomato, Leaf spot of tomato, Stem canker of tomato